

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 glid. —
pol leta 1 „ 60
četrti „ — „ 80
Posamezno štev.
15 kr.

Oznanila
skrajnatinsena
od vrste 15 kr.

Naročnina,
oznanila in reklamacije
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.

Odrpte rekla-
macije so
poštine proste.

POPOTNIK.

Glasiló

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
urednistvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katera se želi
odgovor,
naj se prđene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se neoziramo.

Nefrankozna pisma,
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
ocene poslana knjige
se ne vračajo.

Utrinki iz socijalne pedagogike.

Piše Brinjos. (Dalje.)

Teritorij vseh idej, katere naraščajo od raznih središč na vse strani javne zavesti, pridobivajo na obsegu in moči le tekom časa in sicer se vrši ta proces zdaj počasi, a trajno, zdaj s čudovito hitrostjo, zdaj se zopet popolnoma ustavi in zastane, ali pa celo nazaduje v prejšnje stanje. Ritem tega razvoja imenuje se prosveta.

Prosveta zaplami najprej v posameznih glavah, kjer razrušijo vzkaljene ideje močne okove starokopitnih nazorov in se zvežejo v primernejše skupine. Nove duševne oblike prestopijo nato prag notranjosti in se razprostrejo po naredbah socijalne organizacije na zunaj, kjer trkajo na vrata zavesti, od člana do člana družbe.

Toda vstop se jim ne posreči z lahka: vladi in množici, ki se ozkosrečno oklepa sporočenih oblik omike, dozdeva se tako brezobzirno nastopanje idealne smeri puhlo in predrzno, dá, imenujejo je celó zločinstvo! Sokrata so obdolžili, da sramoti bogove in zapeljuje mladino, in izza Sokrata utisnili so sleherni pojavljajoči se moderni ideji, ki se je jela pretakati v družbeni zavesti, znamenje zločinstva.

Velik razloček v razvoju prosvete opazujemo, ako je družba še na priprostej ali pa že na višji kulturni stopinji.

V prvem slučaju so posamezni, redki duhovi nositelji prosvete; v drugem pa se razvija proces od mnogoterih središč na vso narodno množico, ki se z vso močjo zapodi v duševno valovje, ker so jo razburile drože novih idej. Še v zadnjem stoletju smatrala sta se Voltaire in Rousseau za središče prosvete. Kdo pa neki pozna dandanašnji pisec mnogobrojnih „Uvodnih člankov“, ki po časnikih podžigajo vse sloje človeške družbe?! Kdo ve dandanašnji za vsa žarišča prosvete, ki so se nekđaj netila le na ognjišču nekaterih genijalnih, veleizobražnih oseb?*

Da se le objavi nova ideja, da se le raznese glas o kaki iznajdbi, že zagrmí množica poboljševalteljev in popolnjevateljev, ki dostikrat celó ime iznajdnika zavije v prah pozabljivosti, ako ni morebiti, kakor pri Galvanizmu ali Röntgen-ovih žarkih, že združeno z iznajdbo.

* „Priznati moram“, pravi About, „da ne moli dandanašnji veliko mož nad navadno lindino (nivó); toda lindina sama povzdignila se je čudovito.“

Ako opazujemo Periklejev vek iz daljine, zdi se nam le mal generalštáb, ki se je shajal pod varstvom atenske Akropole. Zloglasno Avgustovo stoletje, z vso svojo močjo in velikostjo, sešlo se je lahko v jedni dvorani na Palatinu. Stoletje Leona X. moremo zbrati v sikstinski kapeli in Versailles bil bi prevelik za vek Ludovika XIV.“

Tako se umika posameznik na stratezičnem pozorišču duha vedno bolj v senco za množico, katera pretaka s pomočjo modernega prometa, po parostroju, tisku in električni žici nove ideje silovito brzo v najzadnejše kotičke človeške družbe. „Iznajdnik ni več glas vpijočega v puščavi. Da le odpre usta, in že ga umejo tisoči in tisoči, ki poznajo vse probleme znanosti in kojim že nekoliko besed užge iskro spoznanja.“ (About.)

Najjasnejše se nam kaže celoskupno delovanje na polju prosvete v tem, da se najpomembnejše iznajdbe ne primerijo posamezno, ampak da si jih prilastujejo različni, neodvisni učenjaki in celó različni narodi.

V teh razmerah mora se prosveta razširjati v vedno hitrejšem ritmu in desetletja zaležejo dandanes več, nego nekdanj stoletja. Jednolično in enakomerno pretakale so se zaplesnele ideje srednjeveške dobe, v kateri so smatrali pene raz duševnega studenca Aristotel-ovega in Platon-ovega za najvišjo modrost; burno in neukrotljivo udarja dandanašnji ideja ob idejo, kakor plaz vedno naprej drveč in vse, kar se jim ustavlja, nemilostno pokončuje.

Narodna domišljija.

Ako opazujemo delovanje človeškega duha v trenutkih, ko se mešajo in pretakajo v njem najraznovrstnejši nazori in najpestrejše predstave, liki žobureči valčki, ki se zdaj pa zdaj zaiskrijo v zlatih solnčnih žarkih in takoj zopet zašumetajo za mrzel kamen v temen tolmunček; ako premotrujemo prilikovanje in razdruževanje predstav, kateremu so vsi dušeslovci do Herbartu pripisovali neko samostojnost, nazivaje je — domišljijo: dozdeva se nam, da mora to neprestano prelivanje in kipenje v človeških možganih, ki se pojavlja na zunaj v umotvorih pesnikov, glasbenikov in drugih umetnikov, ostati neraztolmačeno, nerazrešeno.

Res, prav težko, da, skoraj nemogoče bilo bi v svobodnem toku družbe se predstave in iz njih izviraajoče zveze izvajati iz določnih zakonov. Veliko priprostejše pokaže se pa to premotrivanje, ako opazujemo človeško domišljijo, delujočo v družbi, kajti slučajni vzroki, ki jo določujejo v posamezni duši in prepredajo glavno nit trajnih vzrokov, ovirajo se medsebojno v javni zavesti narodovi takó, da ostane le glavni značaj, katerega utisnejo trajni vzroki narodni domišljiji.

Človek ne sprejema le dojmov iz svoje okolice, ampak on jih tudi samostojno pre-delava in prisposablja z ozirom na kraj, čas in vzročnost.

Toda vspah tega prepletanja in vezanja predstav je odvisen od razmerja, v katerem uplivata um in domišljija na druženje; čim manj brzda um visokoletečo domišljijo, tem bolj se porajajo v človeški duši strašni, čudni in grozni stvori. V koliko sodeluje um pri shvatanju naravnih prikaznij, odvisno je od njih posebnega značaja in pa od naravoznanske vednosti v narodu. Primerja se, da nastopijo naravne prikazni, ki po svoji moči, nenadnosti in ogromnosti delujejo le na človeško domišljijo, vzbujajoč strah in trepet, a nikakor ne uplivajoč — ali vsaj prav malo — na um, n. pr. potres, viharji, vsakdanje nebesne prikazni, kuga itd.

Čim manj je prosveta naravne zakone teoretično razložila in čim manj ima družba naravne moči praktično v oblasti, tem bolj se pojavlja strah v človeški duši, kjer se domišljija oblastno šopiri na pozorišču, ki pristoji pravzaprav umskemu delovanju.

To čudotvorno domišljijo opazujemo najbolj pri narodih v vročem podnebjju in sploh tam, kjer je civilizacija še v povojih. Ako nastopajo naravne prikazni v siloviti velikosti in pretresujoči jakosti, porajajo se v človeški domišljiji slike, ki utisnejo narodni fizio-

gnomiji poseben pečat, obrazujoč se v mišljenju narodovem in poganjajoč svoje bujne mladike in cvetove v slovstvu in umetnosti.¹

Domišljija povzdiguje se najrajši v neizmerne višavo, kjer snuje svoje nejasne svetove daleč od logičnih dokazov in kjer je zaprta radovednim očem Evinih potomcev. Zato teži ona najbolj za oddaljenim, nedoločnim in nerazumljivim; njeno najljubše polje je davna, starodavna preteklost, njeno navadno sprehajališče temna, čarobna prihodnost.²

Za naših dnij umaknila se je bujna domišljija narodova neprestanemu napredovanju prosvete, in ona določuje še le v drugi in v tretji vrsti javno zavest. Studence in potoke, gaje in livade so zapustila bajeslovna bitja, ki so uganjala tu svoje čudotvornosti; narodna pravljica zamrla je v grlih naših dedov in le še nežna mladina da se voditi od nje v zlate gradove in rajske vrtove; prisrčne svečanosti in navade, v katerih se je zrealilo žitje in bitje narodne domišljije, morale so se umakniti ozkosrčnim zabavam in resnobnemu delu za obstanek. Da, zahteva se že celó, naj tudi poezija, ki je bila dosihdob nekak fidejkomis domišljije, stopi v krog rabotnikov realizma, ki hlasta po vseh strokah umskega delovanja.

Zakoni narave so že toliko prosojni v svojih čudovitih pojavih, da ni strmenju prostora in ne strahu skrivnega koticčka. Komaj da še nenadna smrt ali pa razburjenost elementov udari na srčno struno in vzbudi v človeku vznemirjajoč trepet. Solčni mrk, pred katerim so se nekedaj tresli pogumni možaki, določen je v vsakem koledarju; bliska nas varuje iznajdba Prokop-ova; pogubonosnih močij ognja in vode branijo nas različne zavarovalnice, smrt, ki ostane sicer tudi v bodočnosti hud udarec vsaki obitelji, ublažile so asekurance za življenje; in politično samodržtvo, ki je v prejšnjih časih, ko „šiba božja“ trlo narode, izgubilo je strahovitost odsihdob, ko so se narodi jeli baviti s političnim katekizmom, in odkar ne iščejo množice, ampak vladarji v sveti alijanci z vero pomoči proti političnim strahovom.

Tako opazujemo dandanašnji v napredovanju evropske prosvete, kako nadvladuje um vedno bolj in bolj domišljijo in nehoté vrine se nam prevdarjanje nekega družboslovca, kam nas bo neki privedla ta silovita reakcija, ki žuga ogrevajočo domišljijo do cela podvreči kremenitemu delovanju uma. Toda nevarnost še ni prevelika! Naj se polagajo duševni darovi na žrtvenik razumnosti, naj zanima človeštvo le vse koristno, čutno in razumljivo, — saj tekom časa mora se vrniti delovanje človeškega uma v prejšnjo strugo, iz katere se bo po blagodejni reakciji učistila vsa trhloba in gniloba!

Ko bo dala poezija slovo rokoko-romantiki in nervozni sentimentalnosti, ko se bo znanost oprostila malopomembnih hipotez, ko bo iz vere izginilo licemerstvo in fanatizem: tedaj bo tudi kraljestvo domišljije nastopilo v družbeni zavesti v podobi očiščenega in ublaženega idealizma.

(Dalje prih.)

¹ „Kakor slavne može, tako je treba tudi narode obiskati v „spalni suknji“, kajti oni se nam pokažejo v najboljši luči, ako sledé prosto svoji domišljiji.“ — Lindner, i. knj. str. 203.

² „Nikjer še ni hodila domišljija umstvenemu delovanju toliko v škodo, ko v brezmejnem spoštovanju preteklih časov.“

Obožavanje starodavnosti je le svojevoljno hlastanje domišljije v prid poetičnim čustvom za daljno in neznano, žalibog da na račun trezne pameti... Tako se nahaja med čudnimi nazori nekaterih, še v plenicé povitih narodov, mnenje, da so v starih časih živeli ljudje po 80.000 let, da, svetnikom podaljšali so v svoji razvneti domišljiji življenje celó na 100.000 let.“ — Bukle, Zgodovina str. 114.

Kako je vzgajati mladino, da sovraži laž in ljubi resnico.

(Ivan Klemenčič.) (Konec.)

Dostikrat so vzgojitelji, stariši in učitelji sami krivi, da se v otroku vzbuja hrepenje po hvali in priznanju; da se poslužuje sleparstev, lažij in zvijač. da bi se svet pokazal v lepši luči. Otrok naj se vadi že v nežni mladosti pohlevnosti in skromnosti. Zahteva naj se od njega, da spolni svojo dolžnost zato, ker je tako prav in lepo, ne da bi prejel kako plačilo. Navadno pa se mu že v mladosti vzbuja častihlepnost in želja, nad druge se povzdigovati; za vsako delo, vsak trud pričakuje plačila in priznanja. Potem se ni čuditi nad nečimurnostjo, častilakomnostjo in sebičnostjo tako napačno vzgojene mladine. Ni se čuditi, da se poslužuje otrok, po teh načelih vzgojen tudi laži iz strahu, da ne bi mu ušlo pričakovano plačilo, ali da bi kedo drugi ne veljal več, ko on. Ravno tako napačno je, pri vsem, kar ima otrok storiti ali opustiti, porabljeni za strahilo strah pred kaznijo. Če otrok vedno čuje besede: „Glej, da mi to storiš ali ne storiš, drugače te pričakuje ta in ta kazen“, se ni čuditi, da živi v vednem strahu pred kaznijo in se poslužuje vseh sredstev, tudi laži in prevare, da se ji izogne.

Tu je tudi opozoriti, da naj se od otrok ne trpi skrivno donašanje in skrivne tožbe, zlasti pa naj se k temu ne navajajo. Mali častilakomnež misli, da sam na veljavi pridobi, če koga, ki mu je na potu, poniža, če tudi z obrekovanjem in izmišljotinami. Pri šolski vzgoji je v tej zadevi treba posebne pozornosti. So učenci, ki vse, kar pri drugih vidijo ali ne vidijo, učitelju donašajo, ne da bi se to od njih zahtevalo. Marsikoga taki otroci prevarijo, da jih ima za posebno postrežne, odkritosrčne in resnicoljubne, a takšni so večinoma le navidezno, v resnici pa so navadno hinavski, hudobni in zloradostni.

Tudi lažem in prevaram iz pohlepnosti in dobičkarije je najlože v okom priti, ako se pri vzgoji pazi, da se te strasti v mladini ne vzbujajo, kajti ni misliti, da bi bilo poželenje po hitrem bogastvu brez truda otrokom prirojeno. Drugače pa je v tem oziru, če se otroci hitro seznanijo, v kakih denarstvenih razmerah živijo njih stariši, če se privadijo misli, da je denar in premoženje največji blagor, izguba pa največja nesreča, ki zamore človeka zadeti na zemlji. Potem se ni čuditi, da postanejo taki otroci dobičkaželjni, samopridni in pohlepni. Otrokom naj se le pojasni, da je veliko težje, premoženje si pridobiti, ko zapraviti, in da ima blagoslov le to, kar si kedo pridobi z marljivostjo in po poštemu potu, a z zvijačo in goljufijo pridobljeno blago nima teka, ampak je prej ali slej človeku gotovo v pogubo. Če pa se kje pokaže poželenje po tujem blagu, ko bi tudi bila kaka malenkost, naj se vsikdar ostro kaznuje.

Najnižje vrste laž je zlobno obrekovanje in opravljanje, k sreči pa se med mladino le poredko nahaja, kajti ji je s pametno vzgojo najlože pot zapreti.

Ker je treba največje stopinje zlobnosti, da zapelje otroka k nesramnemu obrekovanju, k krivemu pričanju, k hudobnim lažem, zato naj se od mladine odstrani vse, kar bi utegnilo v njej zbujati neljubeznivost, brezsrčnost v govorjenju, mišljenju in vedenju; ne trpi naj se med njo kreg, prepir, zbadanje, ampak navadi naj se medsebojne prijateljske ljubeznivosti, potrpežljivosti, popustljivosti, jedinstva in odkritosrčnosti. Takšna navada k ljubeznivosti je najboljša bramba proti lažem iz hudobije.

Iz šole naj se odpravijo vse skrivne zatožbe in obrekovanja; obrekovalca ni nikdar poslušati, ampak učitelj naj mu pokaže svoj srd in svojo nevoljo, da čuti in spozna, kako se obrekovalec vsakemu poštemu človeku studa, kajti obrekovalec je hujši, ko lažnjivec in hinavec.

Da se mladina vzgaja k resnicoljubnosti, pa še ne zadostuje, da se vrejajo in zatirajo v otročji naturi sami se nahajajoče skušnjave in nagibi k lažnjivosti, ampak še večjega pomena so vnanji vplivi, odstranjevanje tuje krivde. V tem oziru naj vzgojitelj najpoprej preišče svoje sree, pazi naj, da je pri njem vse v lepem redu, odstrani naj prej od sebe vse, kar misli zboljševati na svojih gojencih, zlasti pa mu je biti strogo resničnemu.

Kar tiče vnanje vplive, je gotovo izgled najvažnejšega pomena, kajti izgled je živelj, v katerem mlada otroška rastlina vspeva, če je dober, in vene, če je slab. Vzgojitelj naj se strogo drži resničnosti; vsa njegova dejanja in nehanja naj vodi in prešinja resničnost. Zlasti vpricho otrok ali v občevanju ž njimi naj se mu v tem oziru ne zdi nič premalenkostno: ničesar naj ne kaže večje, ničesar manjše; ničesar slabše, ničesar boljše, kakor je v resnici; ničesar naj otroku ne zažuga ali obljubi, kar ne misli točno izpolniti; od otroka pa naj se zahteva stroga izvršitev vsega, kar je obljubil ali kar se je zahtevalo od njega. Neumestno je tudi, ako skuša učitelj pred učenci kako lastno pomoto ali pregrešek zakriti ali zatajiti. Čeravno učenec vidi, da tudi učitelj ni nezmotljiv, vendar pri njem na veljavi pridobi, ker ga spozna in čisla za razumnega in strogo resničnega človeka.

Pa tudi pri otrocih naj se ne odobrava nikaka izjava, ki se ne vjema strogo z resničnostjo. Bilo bi torej zoper vsako vzgojevalno načelo, otroku kazati priznanje ali celo hvaliti ga, če si je kako laž prav bistrournno izmislil, bodisi za šalo, bodisi, da si je pomagal iz kake zadrege. Zvito izumljene laži so vsikdar sumljive, kajti većinoma kažejo, da se z bistrim razumom združuje slabo sree. Takšna zveza je pa vsikdar nevarna. Boljše dobro sree in navadna ali srednja darovitost, kakor posebna bistrournnost, pa slabo sree, kajti, gotova resnica je, da največ goljufij, sleparij in prevar na svetu doprinašajo takšni značaji.

Posebne pozornosti pa je vzgojitelju treba, da ne zapelje sam gojenca k lažnjivosti z izpraševanjem po resnici. Nikdar naj ne vodi otroka v skušnjava z izpraševanjem po njemu že znanih stvareh. Če kako stvar tudi le sumi, naj se raje kaže, da mu je že znana, ko da bi otroka z izmišljenim izpraševanjem spravil v skušnjava in morda tudi v laž. Daje pa naj mu priliko, da pride do prepričanja, da se z resnico največ opravi. Zato naj se nikdar ne stavijo vprašanja, ki bi spravila otroka v razpor s samim seboj, kar velja zlasti o vprašanjih po neugodnih izjavah o njegovih tovariših, součencih in prijateljih. Otrok mora vedno misliti, da ga učitelj pregleda, da si more pomagati le z golo resnico. Kedar pa je narobe, kedar namreč otrok učitelja pregleda, da mu je stvar nejasna, ampak ga hoče le z zvijačami vjeti, tedaj pa naj preiskovanje kar odtrga, kajti težko bo našel resnico. Omeniti je še, da je zoper vzgojevalna načela, obljubiti otroku že naprej, da se mu za plačilo odpusti vsaka kazen, ako le pové resnico, kajti to ni pravi pot, otroka učiti ceniti resnico. Pač pa naj se kazen zmanjša ali odpusti, če otrok sam iz prostega nagiba spozna in odkrije svoj pregrešek. Če se v takih slučajih mehko ž njim postopa, je to najboljše poroštvo, da bo drugič pri enakih in še hujših pregreških zopet jednako ravnal. Ostra kazen zavoljo pregreška, ki ga je sam odkril, pa bi ga preplašila, da bi drugič raje molčal ali pa resnico tajil, kakor da bi pregrešek prišel na dan. Zato se mora zopet povdarjati, da se pri takih prilikah, kakor tudi v drugih slučajih pri vzgoji z ljubeznivostjo in prijaznostjo dosti več opravi, ko z brezobzirno strogostjo.

Če se je zdaj razpravljalo, kaka sredstva je vporabljeni, da se v mladini zatira in odvrča pregreha lažnjivosti, je potrebno še navesti, kako je postopati z lažnikom, ki je v to pregreho že zamotan. Najboljše bi res bilo, ko bi se zamogla laž vsikdar zatreti in

premagati; ker pa to ni v vseh slučajih mogoče, morajo priti na pomoč kazni in sicer po pravilu: večja pregreha, hujša kazen. Ravna se po tem pravilu, treba je pri določitvi kazni velike previdnosti. Povdarjalo se je že, da je pri lažeh gledé na velikost pregreška gledati zlasti na dvoje: če se je resnica tajila nalašč, s popolnim premislekom, ali če je laž le nepremišljeno govorjenje, brez slabega namena, kar se pri otrocih pogosto dogaja. Laži prve vrste zaslužijo ostro kazen, laži druge vrste pa je najlože odpraviti s pametno vzgojo.

Če se je povdarjalo, da naj se s premislekom storjena laž strogo kaznuje, naj se nikar ne misli, da bi kazen lažnika tudi vsikdar poboljšala. Kdor laže s premislekom, hoče z lažjo vsikdar nekaj doseči; če mu je jedenkrat izpodletelo, če je resnica prišla na dan in je bil kaznovan, skoraj gotovo bo pri drugi priliki laž zopet poskusil, pa bolj premeteno in previdno; v takih slučajih ga kazen ne poboljša, ampak naredi le bolj opreznega in zvitega. Vkljub temu pa kazen ne sme izostati. Lažnik se mora dovesti do prepričanja, da si z lažjo svojega položaja ne more trajno zboljšati; le stroga kazen za vsako laž ga najhitreje dovede do spoznanja, da se z odkritosrčnostjo in resničnostjo največ opravi; z lažjo pa pridobi le za trenotek morda kak hasek, a za trajnost nikdar po pregovoru, da ima laž kratke noge.

Tu je omeniti neke kazni, katera se za lažnika navadno priporoča in tudi pogostokrat vporablja po pregovoru: Lažniku se ne verjame. Ta pregovor je gotovo resničen in dobro prevdarjen, vendar pa trajna nezaupljivost naredi lažnika preje trdovratnega, kakor ga poboljša. Pri vzgoji naj se lažniku kaže na vsak način, kako je laž grda in pogubna, le ne s trajno nezaupljivostjo, zlasti, če se zapazi, da mu to hudo dene in da začne kazati znamenja k poboljšanju.

Za predrznega in nesramnega lažnika, posebno, če je že toliko v letih, da zamore spoznati, kako je laž grda, in kako človeka onečasti in ponižuje, pa je priporočati najostrejših kazni. Kazen pa naj se poostri še s tem, da se zraven izreče ves stud nad to pregreho.

Poglavitni namen, ki ga ima kazen, pa je, da se lažnik ozdravi in poboljša. Vzgojevalno zdravljenje pa mora biti tem vstrajnejše, čim globokeje se je pregreha laži že v srecu vkoreninila.

Vzgojitelj naj k lažnjivosti nagnjenega otroka vedno skuša obdržati na potu resnice. K temu pa ne zadostuje, da v njem vzbuja stud nad to pregreho le z ostrimi kaznimi, ampak vporablja naj tudi druga vzgojevalna sredstva, zlasti naj ga skrbno opazuje in z lastnim vzgledom stroge resnicoljubnosti navaja na pravo pot.

Vsaka priložnost k laži naj se mu zabrani; naj se ne trpi, da bi lažnjivi otrok kedaj pohajkoval brez dela, kajti ni ga hujšega zatiralca zleh mislij, ko naporno delo. Otroci pa, pri katerih se je ta pregreha že zelo ukoreninila, naj se, če je količkaj mogoče, odstranijo iz okrožja, v katerem so živeli do sedaj in naj se vpeljejo v druge, bolj čiste kroge; to je najbolj zanesljiv pripomoček k ozdravljenju.

Opominjanja in svaritve, kratke in jedernate, tudi navadno niso brez vspeha. Če se lažnjivcu dokaže, kako se z lažjo pregreši zoper ljubezen do Boga, starišev in učiteljev, katere vse laž težko užali, gotovo mu to gane srce ter ga nagne h kesanju in poboljšanju.

Starejši otroci, posebno dečki, se tudi odvrtaajo od lažnjivosti, če se opozarjajo, kolike vrednosti je med svetom pošteno ime in kako vsakdanja skušnjava uči, da lažnjivec pri celem svetu izgubi zaupanje in nihče mu ne verjame, nihče ničesar ne zaupa, vse se ga ogiblje.

Najboljše zdravilo za lažnika pa je, če se skrbi, da z lažjo ničesar ne opravi, ampak da se mu laž po mogočnosti odkrije in pokaže v vsej svoji ničevnosti in praznoti, da sprevidi, po kako polski poti hodi, katera, če včasih tudi na videz, v resnici le nikdar ne pripelje do zaželjenega smotra.

V čistem srcu laž nima prostora, zato naj se mladina strogo navaja k resničnosti, poštenosti in zvestobi. Čista vest, neomadeževana z lažjo, prevaro in zvijačo naj se zahteva od otrok kakor hitro dorastejo toliko, da dobro ločijo pravo od nepravega. Strogo naj se pazi, da dano besedo, storjeno obljubo natančno izpolnijo; naj se ne trpi, da bi po navadi lahkomišljenih veternejakov jutri ne hoteli vedeti ničesar o tem, kar so obljubili danes. Vestno naj ločijo tuje od lastnega, tudi najmanjše tuje lastnine si ne smejo prisvojiti, najdene reči ne za sebe obdržati; biti morajo odkritosrčni, resnični in zvesti v velikem in malem.

Vsa vzgoja mora biti tako vravnana, da pride otrok do prepričanja, da resnicoljubnost, poštenost in odkritosrčnost najdalje traja, če tudi je spolnjevanje teh lastnostij tu in tam neprijetno, celo trudapolno, in če tudi se zapeljivost kaže še tako zelo vabeča in dobiček obetajoča.

Kar pa osebo ničiteljevo zadeva, kaže naj učencem odprt in vseskozi resničen značaj; vse njegovo občevanje ž njimi naj prevaja duh dobrohotnosti in prijaznosti. Kakor se v naravi le pod vplivom toplega solca vse lepo razvija, raste in sad obrodi, tako se tudi pri vzgoji le s prijaznostjo in dobrohotnostjo vzbujajo zaupanje in ljubezen, iz teh lastnostij pa izvirajo druge čednosti, med katerimi je jedna poglobitnih ljubezen do resnice.

Iz deželnih zborov.

(Dalje.)

Gradec. V štajerskem deželnem zboru se je vršila ljudsko-šolska debata v 21. seji dne 27. februarja meseca t. l. Imenom učnega odbora poročal je o ljudskem šolstvu* poslanec grof Stürkh, ki je važneje točke svojih predlogov utemeljeval nekako tako-le:

Veliki obseg, v katerem se je posluževalo prebivalstvo določb § 21 zakona z dne 2. maja meseca 1883. l. dokazuje dejstvo, da so se zlasti kmetski krogi momenta gospodarstvenih olajšav, ki je podlaga tem določbam, hlastno poprijeli. Zato postane prašanje aktuelno, se li je namen zakona, da se pri principijelni šletni šolski obveznosti pri teh olajšavah učni smoter in učni uspehi ne krčijo, dosegel ali ne. Šolski odsek mora po resnem razmišljanju in uvažujoč mnogoštevilne glase iz strokovnjaških krogov, kakor iz krogov zastopnikov raznih političkih struj, ki se po svojem shvatanju vsi zlagajo v tem, da imajo te olajšave resne pedagoške in didaktične napake, to vprašanje zanikati. Kajti če na jedni strani neredni šolski obisk na isti stopnji in v istem razredu napredovanje v pouku in tako učni vspah celote ovira, učni načrt moti in didaktično nalogo učiteljevo otežuje, tako

provzroča nepovoljna kontinueta pouka pač v viših razredih tudi v disciplinarnem oziru težkoče in resne nedostatke. Po teh določbah poskušena skromna rešitev vprašanja, kako bi se zahteve javne ljudske izobrazbe spravile v soglasje s podanimi gospodarstvenimi oziri na razmere kmetkega prebivalstva, se torej ne more smatrati srečno in bil bi torej brez dvojbe čas, najti drug način za rešitev tega vprašanja, ne da bi se oškodovala notranja šolska organizacija.

Druga točka, ki zasluži posebne pozornosti deželnega zbora, je po mnenju učnega odseka učiteljsko vprašanje, koje bi se moralo že radi tega skrbno in blagohotno obravnavati, ker je le prav in pravilno, da se učiteljstvu z ozirom na spremenjene časne razmere in gledé na službo in plačo za nagrado viših terjatev do njega privošči primeren gmotni poboljšek, to pa še zaradi tega, ker bi opustitev tega po § 55 drž. zakona tudi zakonito določenega načela slabo vplivalo na splošni nivo ljudske šole.

Leta 1894/95. bile so v službi 102 učni moči brez vsakega spričevala; vklub temu pa je moralo ostati 19 učnih mest nepopolnjenih. To je dokaz, da se bliža deželno šolstvo, ko bi se itak že občutljivo pomanjkanje učiteljev še povišalo, tembolj kritičnemu stanju, ker nam utegnejo odredbe cele

Dalje na strani 94.

* Statistične podatke tega poročila podamo č. „Pop.“ bralcem o drugi priliki. Uredništvo.

Načrt za računanje na

(Profesor L. Lavtar.)

II. Učni

Ura	Š o l s k o					
	prvo		drugo		tretje	
	neposredno	posredno	neposredno	posredno	neposredno	posredno
1.		Namešane vaje za priin odštevanje (1. rač., 20, 21)	Obleč. nal. o merjenji in delitvi	Vse znane stopnje seštevanja	Kakor 2. šolsko leto	Kratka izvaja pravila za deljenje z osnovnimi števili po znanem načinu Prevod delitve v merjenje
2.		detto.	detto.	detto.	detto.	
3.		detto.	detto.	detto.		Vaja v deljenji z osnovnimi števili
4.		Napisanje vsakega 3. št. šte. vrste in razstava vsakega na 3 jednake dele, n. pr. $3=1+1+1$		Vse znane stopnje odštevanja (prim. 1. uro)	Časovni računi (3. Reh., 35, 36)	Kakor neposredno
5.	Obleč. nal. za seštevanje več kot 2 a) nejednak. b) enakih števil	Vrste: v 1 kl. sed. 2 uč. $\frac{n}{1} \frac{n}{2} \frac{n}{2} \frac{n}{2}$ 2 × 1 kl. 2 × 2 uč. koliko klopi (učencev)?		detto.	detto.	detto.
		Namešani naloge za priin odštevanje — Razstava števil na 2, na 3 jedn. dele Obleč. nal. za seštev. več kot 2 a) nejedn. b) jedn. števil — Pripravljalne vaje na obleč. nal. za množenje	Vse znane stopnje za priin odštevanje in odštevanje — Obleč. naloge o merjenji in delitvi	Kratka izvaja pravila za deljenje cel. šte. z osnovnimi števili, vaja — Naloge o merjenji in delitvi, kakor 2. šolsko leto Časovni računi		

jednorazredni ljudski šoli.

(Dalje.)

načrt.

Teden	l e t o					
	četrt		peto		6. 7. in 8.	
	neposredno	posredno	neposredno	posredno	neposredno	posredno
		Kratka izvaja pravila za množenje a) z D in sè 100		Deljenje mnogoimen. števil	Kubično mere	Izračunanje ploščine prav. mnogokotnikov in krogov
		b) sè S in sè 1000, s T in 10000 itd.		detto.		
		Vaje za množenje z 10, 100, 1000 itd.		Obrati računov o ploščini a) pravokotn. b) paralelogr. c) trikotnika	Telesnina pravokotnega paralelepipeda	Kakor neposredno
		Vaje za množenje z D, S, T itd.		detto.	Zveza med kubičnimi merami, n. pr. $1m^3=1000dm^3$	Naloge o telesnini pravokotnega paralelep.
		Izvaja pravila za množenje z mešanimi celimi števili po znanem načinu a) najdaljša oblika	<p>pr.: N. D A E B C ABD = $5 \times 2 = 10m^2$ BDC = $3 \times 2 = 6m^2$ ABCD = $16m^2$</p>	Izračunanje ploščini trapeca, ako ga razstaviš na 2 trikotn.		detto.
		Kratka izvaja pravil za množenje z a) D in sè 100, b) S in sè 1000 itd.; vaje	Deljenje mnogoimen. šte. Obrati računov o ploščini a) pravokotnika, b) paralelograma, c) trikotnika — Izračunanje trapeceve ploščine razdelivši ga na 2 trikotnika	Kubične mere — Ponavljanje o izračun. ploščine pravilnega mnogokotnika in kroga — Telesnina pravokotn. paralelepipeda Zveza med kubičnimi merami		

37.

(Dalje sledi.)

vrste kronovin v prid poboljšanju učiteljskih plač odpraviti še več domačih močij.

V isti meri, ko je potreba preuredbe plačilnega sestava za učiteljstvo priznana in od dež. zbora že opetno uvaževano dejstvo je pa na drugi strani žal neovrgljivo, da točasno finančno stanje dežele nikakor ne pripušča znatne preuredbe v tem oziru. Vendar pa se da izreči nada, da nas bode izvršitev osebne davčne reforme, katera osiguri deželi gmotni dohodek, približala rešitvi tega nujnega vprašanja.

Deželnega odbora naloga bode, to važno vprašanje tako iz organizatoričnega kakor iz financijelnega stališča proučevati in dež. zboru omogočiti, da ga zamore prej ko prej definitivno rešiti. Z zadoščenjem vzame učni odsek dalje na znanje, da se namerava že za to leto posvetiti znatno svoto v provizorično potolaženje najnujnejših potreb na polju zboljšanja učiteljskega gmotnega stanja. Resolucija tičočea se vprašanja ustanove deželnih internatov za učiteljske gojence v zvezi z državnimi učiteljski, katero je deželni zbor lani sklenil, je zadela v krogih stanovskih interesentov na krepek odpor, ker se je menilo, da bi se taki zavodi uvedli kot surogat za regulacijo plač, ali da se ž njimi namerava podkopavati potrebno svobodo v vzgoji in izobražbi učiteljskih gojencev.

Ta misel nikakor nima takega namena, izvira le iz uvaževanja, olajšati revnim gojencem izobražbo za učiteljski stan ter jih ob enem obvarovati нравnih nevarnostij, katerim so v svoji nezreli dobi rapostavljeni. Deželni odbor je o tem sklepu dež. zbora stopil v razgovor z deželnim šolskim svetom, kateri je tako napravo iz vzgojevalnega in ekonomičnega stališča načelno najtopleje priporočal. Z ozirom na občutljivejšo pomanjkanje učit. moči na Spodnjem Štajerskem je dež. šol. svet nasvetoval ob enem Maribor za sedež takega internata, eventualno, ko bi njega ustanova iz financijelnih pomislekov ne bila izvedljiva, priporočil najprej ustanovo 10 deželnih štipendij po 100 gld. za gojence mariborskega učiteljskega, ki so zmožni slovenskega jezika v besedi in pismu. Po mnenju učnega odbora naj bi se ta zadeva v smislu lanskega sklepa deželnega zbora dalje zasledovala.

Poročevalec stavi potem imenom učnega odbora te le predloge: 1. Učnemu odboru odkazani deli poročila o delovanju deželnega odbora, tičoč se naslova „ljudske šole“, vzamejo se na znanje. V zvezi s tem naj se deželnemu odboru naroči, da o z ozirom na slabe učinke, koje imajo določbe § 21 državnega zakona z dne 2. maja meseca 1883, zadevajoč šolske olajšave, na pedagogične in didaktične uspehe pouka na deželnih javnih ljudskih šolah, poizveduje, kakšne izkušnje so se pridobile v tem oziru v sosednih kronovinah, in potem to vprašanje vsestranski proučuje, ako in do katere smeri bi mogoče bilo, poskrbeti za to, da bi se pri polni ohranitvi učnega smotra ljudske šole na drug

primeren način pridobila za prebivalstvo, pred vsem za ono kmetskega značaja, ona gospodarstvena razprtitev, ki se je nameravala doseči po navedenih olajšavah, in da potem stavi dež. zboru do prihodnjega zasedanja predloge o tem radi daljnega postopanja; b) v pripoznanje dokazane potrebe o preosnovi učiteljskega plačilnega sestava in z ozirom na potrebno zvišanje stroškov za ljudsko šolstvo: 1. to preosnovo po uporabi spomenice štajerske učiteljske zveze (Lehrerbund) kakor posvetovanj enquete, katera se je sklicala v ta namen vsled naročila deželnega zbora, tako v organizatoričnem kakor v financijelnem pogledu temeljito prouči, in zlasti zbere potrebni statistični material, da se more presoditi, kako daleč bi segala nova organizacija v financijelnem pogledu in kako bi se dali pokriti višji troški za učiteljske plače, ne da bi se srednji in majhni davkoplačevalci zdatno obremenili. 2. poročati v prihodnjem zasedanju dež. zboru o izidu teh študij, predložiti mu ves zbrani material in staviti primerne predloge, c) razmotrivati o preuredbi obstoječih zakonskih določil, tičočih se imenovanja in premeščenja učnega osebja na ljudskih šolah, potem imenovanja krajnih šolskih ogled o smislu razširjatve pravične deželne šolske oblasti in v to svrhu eventualno staviti že do prihodnjega zasedanja določne predloge; d) vprašanje gledč na ustanovitev konviktov za učiteljske gojence, v prvi vrsti na učiteljsku v Mariboru, dalje proučevati in o izidu poročati. Do tje se na imenovanem zavodu sistemizuje 10 ustanov po 120 gld., katere se naj od leta 1897/98 naprej razdelijo.

Poslanec Žičkar predlaga, da se v občinah, katere to zahtevajo, uvede poludnevni pouk.

Poslanec pl. Feyrer priporoča kot izročevalec peticije štajerskega učiteljstva za regulacijo plač, da se na želje učiteljstva kolikor mogoče ozira. Le, ako je učiteljstvo gospodarsko neodvisno, je tudi šola svobodna. Z lepimi besedami se nujne tirjatve učiteljstva ne dajo potolažiti. Le z učitelji, kateri svoj poklic ljubijo, dajo se doseči primerni vspehi. Pomanjkanje učiteljev je vedno občutljivejše. Intelligentni med mlajšimi učitelji zapuščajo svoj stan, da si poiščejo hvaležnejši delokrog.

Poslanec Schreiner govori proti Žičkar-jevemu predlogu in ob enem povdarja, da se vprašanje povišanja učiteljskih plač ne bode dalo rešiti, ne da bi se davkoplačevalci ne obremenili. S tem vprašanjem pa se bode moral deželni odbor začeti resno baviti.

Poslanec Thunhart meni, da so sedanje šolske olajšave za nič. Šolska obveznost naj bi trajala na deželi 6 let, vendar bi naj starišem bilo na prosto dano, otroke tudi 8 let v šolo pošiljati, to je namreč želja velikega dela njegovih volilcev.

Predlogi učnega odbora se potem sprejmejo, Žičkar-jev predlog pa se odkloni.

Poslanec Endres poroča imenom finančnega in

naučnega odseka o predlogih poslanca Karlona radi vpeljave šolnine in predlaga, naj se ti predlogi izročijo deželnemu odboru z naročilom, da v smislu

sklepa dež. zbora iz l. 1895. potrebno poizveduje in potem dež. zboru poroča oziroma predloge stavi. (Dalje prih.)

Društveni vestnik.

Črešnice pri Celju. (O zborovanju učiteljskega društva za celjski in laški okraj dne 7. marca meseca t. l.) Došlo je 32 udov, med njimi 4 cenjene tovarišice. Z veseljem smo pozdravili v naši sredini zopet enega novega podpornega uda, g. Jošta, posojilničnega knjigovodjo v Celju. — O predlogu šmarsko-rogatskega učiteljskega društva, gledé na shod odposlancev spodnještajerskih učiteljskih društev, se je vnel dolg in prav živahen razgovor. Soglasno se je povdarjalo, da naj se shod na vsak način vrši ter se je po vsestranskem pretresovanju sklenilo predlagati, da se naj ne vrši shod učiteljskih društev nego prost shod spodnještajerskega učiteljstva, kojega naj skliče tovariš gospod Strmšek na torek po veliki noči, a ne na Pragersko, ampak v kak večji kraj, na pr. v Celje, Maribor ali Ptuj. Glavno poročilo naj blagovoli sprejeti sklicatelj. Nad deset tovarišev se je takoj zavezalo, da so pripravljene se shoda na vsak način udeležiti, bodi si, da se vrši v tem ali onem kraju. — Iz imenika udov smo bili prisiljeni izbrisati okoli deset udov, ker niso dohajali k zborovanjem, niti niso vplačevali letnine. Pač stara bolezen! — Z velikim navdušenjem je bil sprejet res krasen in duhovit govor tovariša nadučitelja M. Iglar-ja o snovi „Idealizem in šola“. Govor ni bil namenjen samo za učiteljsko društvo, nego tudi širšemu občinstvu. Zato nas tem bolj veseli, da je gospod tovariš na občno željo obljubil objaviti ga v „Popotniku“ in „Domovini“. — Iz vprašalne škrinjice. a) Kaj je s provizijo, ki jo ima banka „Slavija“ plačevati od društvenih udov? — Tajnik je poslal lansko poletje dotični izkaz, a do danes se še ni nakazal nikakoršen prispevek; zato se sklone vprašati slavno ravnateljstvo v Ljubljani za uzrok. — b) Je li ukor okrajnega šolskega sveta disciplinarna kazen v ožjem pomenu? — Glasom zakona od 4. februarja meseca 1870. l. n. e. V tem oziru se še sklone, slavni okrajni šolski svet vprašati, če res že vsled ukora okrajnega šolskega sveta v slučaju kompetence prošnjik ne more priti v ternu. Opozarja se tudi na vedno glasnejši klic učiteljstva po preosnovi sedanjih disciplinarnih postav. — Poverjenikom za „Slov. Matico“ oglasi se tovariš Petriček. Izrazila se je nadalje želja, naj bi vsa bratska društva v ta namen izbrala poverjenike. Istotako naj se agituje pri krajnih šolskih svetih, občinal in drugih korporacijah, da se naroče na

slovenski zemljevid, kojega misli izdati „Slovenska Matica“. — Sklene se, da se z izstopom iz Mohorske družbe naj še počaka. — Naglašalo se je, da je dolžnost vsakega učitelja (ice), da neopravičene napade na šolo in naš stan pri vsaki priliki zavrača odločno in taktno. Pred vsem pa nam je treba paziti tudi na to, da svoje dolžnosti izpolnjujemo do pičice natanko, da delujemo povsod, kjer le moremo za blagor milega naroda, da se sploh varujemo vsakega madeža, ki bi se nam lahko očital. Nečemo biti napuhnjeni, a prezirati in v stran potiskati se pa tudi ne damo, že zato ne, ker nam je odmerjena v človeški družbi prevažna in pretežavna naloga.

Prihodnje zborovanje se vrši v nedeljo dne 2. majnika meseca t. l. v Laškem trgu.

Iz konjiškega okraja. Konjiško učiteljsko društvo je imelo dne 4. marca mes. t. l. svoje redno zborovanje, kojega se je udeležilo 14 udov, med njimi 5 cenjenih tovarišic in kot gost je bila navzoča gđc. Malenšek-ova, nadučiteljeva hčerka iz Čadrama; tovariš Serajnik ml. je svojo odsotnost opravičil. Z veseljem mi je povdarjati, da se v našem društvu gospodične tovarišice odlikujejo kot zvesti udi* in da v naših zborovanjih vlada vzgledna disciplina ter da ni treba še posebej prositi pazljivosti in opominjati k redu. Pohvalno mi je tudi omeniti, da se je v društvu začelo gojiti petje; to pot se je odpel mešani zbor „Po zimi iz šole“ H. Sattnerja. Z veseljem se je vzelo na znanje, da je društvu pristopil kot podporni član g. J. Levstik, gozdarski pristav v Konjicah. Žal pa, da nas zapusti priljubljeni tovariš, izvrstni pevec in društveni pevovodja g. Rosenstein, ki nastopi o Veliki noči učiteljsko službo na Sladki gori. Nabirali so se novi udje in naročniki na še ne razprodane knjige „Pedagogijskega društva“. Društvo se je izreklo popolnoma v smislu predloga šmarsko-rogatskega učit. društva (v 4. šte. „Pop.“) za shod odposlancev spodnještajerskih učiteljskih društev, ki se naj vrši na velikonočni torek na Pragerskem ter sta se v ta namen izvolila kot odposlanca tovariša Brinar in Jurko. Pobirala se je društvenina za tekoče leto; pri tej priliki si dovoljujemo nekatere tovariše opominjati, naj poravnajo zaostalo društvenino, sicer jih ne moremo več šteti med prave ude.

* Živele vrle tovarišice; želimo jim mnogo pomenovalek!
Uredn.

Saj je vendar znano, da je društvo zavezano od vsakega pravega uda plačevati obema zavezama skupaj po 40 kr. na leto.

Gosp. Serajnik st. je v svojem jedernatem govoru o snovi „Über die Vaterlandsliebe“ razlagal, kako in pri katerih prilikah naj učitelj goji v ljudski šoli ne le ljubezen do ožje domovine, ampak pravi avstrijski patriotizem ter ljubezen do vladarja in vladarske hiše. Podavatelja, ki je kot vztrajen in delaven ud društva lahko marsikateremu mlajšemu tovarišu v izgled, predsednik v imenu društva srčno zahvali. — Na razna vprašanja iz vprašalne skrinjice se je odgovarjalo: Pri deljenju naj se izpušča beseda „obseženo“ ter naj se samo reče n. pr. 2 v 6 = 3krat. Se li deljenec rabi v sklonu ali ne n. pr. 2 v šestih ali 2 v šest, se nismo mogli zjediniti. Pri poočitovanju števil od 1 do 10 naj številna vrsta raste pred očmi učencev vedno od leve na desno. Namesto dvadeset in dvajstvinarski novc naj se rabijo izrazi dvojica, desetica, dvajsetica, pri zadnjih dveh izrazih naj se za zdaj, ko smo še navajeni starega denarja prideva prilastek „nova“.

Ako ima šolski otrok v katerem izmed glavnih predmetov (§ 21 drž. šol. zak.) red „kzd“ ali „nd“, se mu ne sme dati odpustnice, pač pa se mu sme taista dati, ako ima nezadosten red iz kakega drugega predmeta. (Ukaz vis. dežel. šolskega sveta od 20. aprila 1892 št. 2580.) Na vprašanje, katera slika presvitlega cesarja in kateri stenski zemljevid štajerske dežele mi najbolj priporočate, da ju naročim za solo, se žal, ni moglo točno odgovoriti. (Gospod urednik vi pa gotovo veste!)* Nasvetovalo se je tudi, da naj oni tovariši (ce), ki imajo gledé na vprašanja za prihodnje uradno konferenco kake želje, o tem obvestijo stalni odbor, oziroma njega predsednika g. Tribnika. Sklenilo se je, da se prihodnje zborovanje vrši prvi četrtek v majniku in sicer v Konjicah.

Iz goriškega okraja. (Učiteljsko društvo za goriški okraj) je imelo prvi četrtek meseca marca občni zbor s pičlo udeležbo. Po običajnem predsednikovem pozdravu vršil se je naslednji dnevni red:

I. Volitev dveh zapisnikarjev se je izpeljala brez posebne debate.

II. Prebere in potrdi se zapisnik zadnjega občnega zbora.

* Kolikor je nam znano, je sedaj najboljši — žal da le nemški — stenski zemljevid štajerske dežele oni Dr. K. Schöber-ja. Cena gl. 6/70; napet na platno, da se zloži, gl. 9/50, napet s palicami 10 gl. Naroča se pri R. Lachner's k. u. k. Universitäts-Buchhandlung (Wilh. Müller) Wien, Graben 31. — Najlepše slike presvitlega cesarja pa se dobé po 2 gl. komad pri založnici (Verlagsbuchhandlung) G. Freitag & Berndt, Wien.

Uredn.

III. Risanje brez stigem. Poročevalec g. nadučitelj Anton Bajc je izvršil dano si nalogo v popolno zadovoljnost navzočih društvenikov in društvenic — le škoda da se je zdelo podavanje marsikomu predolgočasno, kajti ni bilo brez „zevanja“.

IV. Posamezni predlogi pa niso prišli v obravnavo, ker je že dosedanje obravnavanje tako utrudilo poslušalce-zborovalce, da niso bili menda več sposobni za obravnavo. Poleg duha pa je bilo utrujeno tudi telo, katero je po gospodarju želodcu predlagalo, da naj se tudi njemu izroči jedna točka vspeveda.

Kometarja bi temu poročilu prav za prav ne trebalo, kajti govori dovolj jasno o delavnosti, zanimanju in važnosti društva za goriški okraj.

Ker pa je že dve leti preteklo, odkar je bilo zadnje poročilo o našem društvu v „Popotniku“, katerega mnogo udov komaj po imenu pozna, treba je spregovoriti nekoliko besedij. „Učiteljsko društvo za goriški okraj“ bi moralo biti po obsežnosti okraja, po velikem številu učiteljev in učiteljic v tem okraju jedno najvažnejših, najdelavnejših društev na Slovenskem. Bi moralo biti, pravim, a ni in ni. Vsega učiteljstva v okraju mora biti blizu sto in društvo je že štelu pred leti do blizu 80 udov obojega spola, kajti pri nas so tudi učiteljice tako zavedne, da so bile skoro vse v društvu ter se tudi dovolj redno udeleževale zborovanj — tako je bilo navadno od 30 in celó do 40 udov navzočih pri vsakem zborovanju.

Tisti časi — so minuli, kajti društveniki zapuščajo po „francoski“ navadi društvo tako, kakor miši ladjo, ki se ima potopiti. Uzroke temu pojavu, ki je žalosten pojav v zgodovini učiteljskih društev, naj blagovoli preštudirati glavni odbor učiteljskega društva ter jih v svojem glasilu objaviti. V slučaju, da se to ne zgodi, prične se javno od naše strani brezobzirno razkrivati uzroke, katerim se ima društvo zahvaliti, da je v takem položaju, kateri gotovo ni časten za učiteljstvo goriškega okraja. Časi so resni in resno bi se moralo naše društvo lotiti dela v blagor zanemarjenega učiteljstva, katero se širom domovine vzdiguje ter krepkim glasom kliče po zboljšanju in napredku. Le pri nas spi se spanje pravičnega. — Vzbudite se iz spanja!

Od Save. (Iz zborovanja sevniško-brežiškega učiteljskega društva.) Dne 7. t. m. imelo je sevniško-brežiško učiteljsko društvo svoj občni zbor. Skoraj soglasni želji društvenikov, naj se vrši to zborovanje na Vidmu, ustregel je odbor drage volje. Žal, da nismo imeli že to pot priliko, počastiti tovariša iz Kapel in ododnega častnega občana g. Kramar-ja ter proslavljati njegovo umirovljenje. Toraj je odpadla ta točka, kakor tudi ona gledé poročila o podrobni učni tvarini iz spisja; obe sta se morali preložiti na prihodnje

zborovanje. Obravnava posameznih predmetov bila je zelo živahna, zanimanje so vzbujale zaporedne točke, kar priča dovolj, da je trajalo vso posvetovanje dobre tri ure:

Evo kratko poročilo:

1. Gospod predsednik čestita v svojem pozdravu imenom društva marljivemu sotrudniku g. Aparniku na Vidmu k njegovemu stalnemu nameščenju, povdarja, da se veseli društvo z navzočo gđc. A. Pivk, katera se je na svoje mnogoletno željo pred kratkim preselila v Reichenburg, ter omiluje končno uzorno tovarišico gospo A. Tramšek, ki je nedavno izgubila svojo ljubljeno mater.

2. Po odobrenju zapisnika zadnjega zborovanja zapel je pevski zbor Sattner-jevo: „Studenčku“ in Nedved-ovo: „Oblakom“.

3. Gospod predsednik poroča, a) da je sklical meseca decembra odbor k posebni seji v Reichenburg ter prečita dotični zapisnik, iz katerega povzamemo, da je društvo na Zavezin poziv branilo solidarno s kranjskimi tovariši ugled svoj v „Izjavi“, priobčeni v „Učiteljskem tovarišu“ napram žaljivim napadom „Slovenčevim“ na slovensko učiteljstvo.

b) Društvena uloga zastran pismenih preparacij je odklonjena; priporoča se, ravnati se po določbi, kakor jo nalaga uradni odlok.

c) Gospod dr. Srebré, odvetnik v Brežicah, pristopil je društvu zopet kot podporni ud ter uposlal ob enem za zadnjih sedem let, pred katerimi je izstopil iz društva, udnino v znesku 7 gld. Istotako obljubi ravnatelj meščanske šole v Krškem, g. Lapažne, ostati društvu podpornik tudi zanaprej.

d) Državnemu poslancu prof. Suessu izrekla se je zahvala za njegov govor, s katerim je krepko in uspešno zagovarjal današnje šole.

e) Društvo „Selbsthilfe“ prijavlja na društven dopis, da olajšuje pristop v isto, kar le mogoče.

f) Gledé na okrožnico tovariša A. Horvateka in na zasebni dopis tovariša g. Strmšeka izjavi se društvo za spodnještajerski učiteljski shod o veliki noči na Pragerskem, izvoli odposlance: Knapiča, Zupana in Exela ter sprejme v to svrhu soglasno nastopno resolucijo:

Sevniško-brežiško učiteljsko društvo strinja se v občé s predlogi g. A. Horvateka prijavljenimi v njegovej okrožnici in sklene, da se bode za stanovske koristi iz nsprednega učiteljskega stališča v vsakem oziru solidarno združilo s tovariši drugih narodnosti.

4. Iz letnega poročila pozvemo, da je izgubilo društvo z g. Černelič-em, ki se je preselil k Svetemu Petru pod Sv. gorami, marljivega člana in da se je vsled te premene skrčilo število rednih udov na 27. Razven teh šteje ono še dva častna člana in ravno toliko podpornikov. Društvo je zborovalo v minulem letu štirikrat ter vzelo štiri strokovnjaška vprašanja na znanje, vrhu tega pa je rešilo in iz-

poslovalo v velikem številu raznoterne uradne in upravne društvene zadeve.

Zaveznega zborovanja v Opatiji udeležila se je tudi imenom našega društva gđc. J. Božič iz Koprivnice.

Udeležba društvenih zborovanj bila je relativno še precej ugodna, skrajno slabo vreme o priliki treh zborovanj opravičevalo je oddaljene tovariše; desetorica društvenikov odlikovala pa se je na vsakem shodu.

Petje je povoljno napredovalo; ne da se tajiti, da bi bilo mogoče še bolje. — S priprošnjo na varuha kolegijalnosti in vzpodbujbo na nadaljno neprestano delovanje in uzorno vstrajnost končalo je letno poročilo, za katero je izrekalo društvo svojemu odboru najtoplejo zahvalo.

5. Poročilo o stanju blagajne, ki kaže po pokritju nekotih zaostalin in uštetju društvenih aktiva 20 gld. preostanka, se odobruje; gospej M. Skalovnik izreče se zaslužena zahvala za skrbno gospodarstvo društvene blagajne.

6. Na opetno izvolitev predsednikom prevzame g. Exel to častno mesto, a le provizorično. Njega namestnikom voljen je g. Zupan, tajnikom gospodičina Schubert in gospod Al. Pečnik, blagajnikom gđc. A. Pivk, pevovodji g. Aparnik, odbornikom pa dosedanji g. M. Tramšek.

Ko se je še rešilo nekaj nasvetov ter določil 2. dan meseca majnika za prihodnje zborovanje, zaključil se običajno prvi in glavni shod tekočega društvenega leta.

Priznati moramo, da je nas to zborovanje popolnoma zadovoljilo: zbranih nas je bilo 18. Sicer smo zanesljivo računili še na 4 druge društvenike, a uverjeni smo, da jim je očitala vest to nekolegijalno postopanje, zato molčimo. V občé pa se opazuje, da društvo, da-si silno težavno, a vendar korakoma napreduje. Število zvestih zaveznikov pa priča, da imamo v svojej sredini korenjake, da imamo može, ki so pripravljene tudi dejansko dokazati: Mi ljubimo šolo, čislamo svoj stan, kdo nam je mar?

Iz ljutomerskih goríc. Društvenega zborovanja dne 4. marcija se je zbok neugodnega vremena, ki se je pokazalo zjutraj, udeležilo samo 11 članov.

I. Prečitata se zapisnik zborovanja dne 4. februarja in pa dopis gosp. Kosi-ja glede „Zabavne knjižnice“.

II. G. Čeh je poročal o vprašanju: „Kako je realije obravnavati, da podpirajo in pospešujejo jezikovni pouk?“ Prav dobro urejena razprava, v kateri se je poročevalec oziral na nižjo, srednjo in višnjo stopnjo, nas je popolnoma zadovoljila.

III. G. Zacherl opozarja na Jung-ovo brošurico: „Aus der Schule ins Leben“, katera ima mnogo lepil naukov in opominov za otroke, ki stopijo iz

šole. Nadalje priporočuje članom pristop k podpor-
nemu društvu „Selbsthilfe“.

Prilohdaje zborovanje bo v četrtek 1. aprila.
Podavanje ima g. nadučitelj Cvalhte.

Iz Črešnjevca. (Vabilo) k zborovanju slo-
venjebistriškega učiteljskega društva dne 1. aprila
t. l. ob pol 10 uri v Slov. Bistrici. I. Zborovanje.
II. Pevska vaja (moški zbor). III. Vaja orkestra.
— Popoludne. I. ob 2. uri pevska vaja (mešani
zbor). II. Vaja tamburaškega zbora. — Geslo za
vse društvenike naj bo: „Brez mene ne gre“. Želi
se, da pridejo cenjene dame pevkinje, vsi gg. pevci
sodelajoči pri orkestru v polnem številu. Godala se
naj prinesejo seboj. Za odbor: Polanec.

Hum pri Ormožu. (Vabilo.) Učiteljsko
društvo za ormoški okraj bode imelo v četrtek dne
1. aprila t. l. točno ob 10. uri dopoludne v ormo-
škem šolskem poslopju svoj mešani zbor. Dnevni
red: 1. Hospitacija v 3. razredu 1 uro: Učna slika
„Žolna“ po Jungejevi metodi za srednjo stopnjo (g.
A. Rosina). 2. Zapisnik. 3. Društvene zadeve. 4.
Slučajnosti. Pričakuje se mnogobrojna udeležitev in
ta radi hospitacije točno ob določeni uri, h kateri
vabi najuljudneje za odbor načelnik: Porekar.

Vurberg. (Vabilo.) Ker vsled ukaza slav-
nega okr. šol. sveta 11. dan marca ni bil prost,
torej tudi ni bilo mogoče zborovati, se naznanja,
da bo učiteljsko društvo za tujski okraj zborovalo
1. dan aprila t. l. z istim vspeedom. Opomniti je,
da se bo govorilo tudi o zavarovanju pri društvu

„Beamten-Verein“, ter da bo predsednik razdelil
precejšno število cepik žlahtnih hrušek maslenk,
marelic i. dr. Častiti p. n. udje, najuljudneje Vas
vabim, udeležite se tega važnega zborovanja polno-
številno, ter pridite točno ob 10. uri v okolisko
šolo. Kar zadeva letošnji „majalis“, bilo bi umestno,
da bi tovariši, predlagajoči kateri kraj za izlet, v
porazumljenju z dotičnimi gostilničarji pri tem
zborovanju naznanili pogoje zaradi obeda i. t. d.

Žih er, predsednik.

Maribor. Učiteljsko društvo za mariborsko
okolico zboruje 1. dne aprila t. l. v leitersberg-
krčevinski šoli po sledečem vspeodu: 1. zapisnik;
2. podavanje gosp. M. Lichtenwallner-ja; 3. dopisi;
4. prosti predlogi. K obilni udeležbi uljudno vabi
odbor.

Iz šmarskega okraja. (Šmarsko-rogačko
učit. društvo.) Ker se za 7. dan t. m. k Sv.
Križu sklicano zborovanje radi nesklepčnosti ni
moglo vršiti, reševal se bo isti vspeod pri zborov-
vanju dne 1. aprila ob 10. uri dopol. v Šmarji. Kot
nova in prva točka nastavi se petje. K obilnej
udeležbi najuljudneje vabi
odbor.

Sv. Trojici v Slov. gor. (Vabilo.) Dne
1. aprila 1897. ob 10. uri dopol. zboruje učiteljsko
društvo Št. Lenartskega okraja pri Sv. Lenartu v
Sl. g. Ker je zadaje zborovanje slabo vreme pre-
prečilo, ostane isti vspeod. K mnogobrojni udeležbi
vabi uljudno
odbor.

Dopisi in razne vesti.

Ptuj. Slovensko pevsko društvo v Ptujju pri-
znalo je razpisani nagradi po 80 kron skladbama
„Domovini“ moški zbor s tenor- samospvom, ka-
tero je poslal g. F. S. Vilhar v Zagrebu in „Do-
movini“ mešani zbor, katero je poslal g. Lavoslav
Pahor v Logatcu.

Besede obeh skladb so našega dičnega pesnika
g. Simona Gregorčiča.

O teh dveh skladbah, kateri se boste pri le-
tošnjem velikem koncertu pevali, izrekel se je oce-
njevalni odbor posebno laskavo.

Kar se tiče drugih skladb, izrekel se je ocenjevalni
odbor gledé na njih večino jako pohvalno, posebno
pa gledé na skladbe „Večerna“ od Petra Jereba v
Litiji, — „Vojoličen vonj“ od A. Saksa v Ljubljani, —
„Srce sirota“, „Smehljaj se“ in „Vesni“ od A. Jesena
v Mariboru, — „Izgubljeni cvet“ od dr. Schrabna v
Vranskem, — „Planinarica“ od Ferdo Juvanca v
Cirknici, — „Kviško bratje“ od D. Fajgelja na
Srpenici in „Avstrija moja“ od Franca Schneider v
Ljutomeru.

Ker nam nekateri gg. skladatelji niso bivališča
naznanili, prosimo, da reklamirajo, ako skladb do
5. aprila meseca ne dobé.

Konečno izreka odbor vsem gg. skladateljem
pristrčno zahvalo za poslano skladbe in prosi, da
ga tudi za naprej blagohotno podpirajo.

Bog i Narod.

Z odličnim spoštovanjem za odbor: Tajnik.

Pedagogični razgled.

(Avstrija) je prizorišče raznih grehov stran-
karstva. Tudi šola, preblaga ustanova nima miru
pred nasilstvom raznih strank. Po vseh deželnih
zborih se stavlja predlogi, vsled katerih naj bi se
naj učiteljstvu zabranila tudi najožja stezica k boljši
bodočnosti. Najhuje vdelavajo razčiljeni vodje kršča-
nsko-socijalne stranke in antiemitje v Avstriji pod
in nad Anizo. Ebenhoch, Vergani, Gessmann in
Lueger tekmujejo v delavnosti za ponižanje učitelj-
stva. Najhuje bodé jih v oči slovansko šolstvo, šola
Komenskega na Dunaju. Da bi potlačili to bujno

razcvetajočo se rastlino, stavili so predlog zakona, naj bi na vseh šolah bil vpeljan nemški učni jezik. Dr. Lueger je predbacival učiteljem v nekem kršč.-socij. zborovanju, da učitelji v svojih zahtevah ne vedó mere, da se jim izvrstno godi, da imajo dva meseca kruh zastonj. V šolah konkordata, da so se učenci več in bolje učili! Taki pojavi so pri naših nasprotnikih vsakdanji.

(Prusija) nastavlja za voditelje večrazrednih šol posebne rektorje, ki morajo v to svrho položiti poseben izpit. Ker tamošnji teologi (protestantje) ne morejo dobiti redno duhovske službe, oglašá se jih mnogo k tem izpitom. V Berlinu bilo je od 16 kandidatov 13 teologov. Od teh pa jih je med izpitom 8 odstopilo. Kakovi pedagogi morajo to biti?! — Na šolah v Prusiji je navada, da se pouk še le deset minut po osmih prične. Istotako imajo med vsako uro 10' prostega časa, a 15' ob 10. uri. In pri nas vpijejo nekateri poslanci, da učitelji premalo časa poučujejo.

(Na Švicarskem) vrejuje šolstvo vsak kanton na svoj način. Kanton Schaffhausen je odredil brezplačno oskrbovanje otrok z učili. Občina prinaša 25%, država pa 75% k učiteljskim plačam.

(Anglija.) Praktična Anglija posluhuje se šole v politiko. Po šolskih hodnikih so razobešeni časniki. Veda se širi po posebnih za to izdanih listih. Nansen-ova pot je sedaj v vseh šolah predmet razmotrivanja in razmišljanja. Predno postaneš na Angležkem učitelj, moraš biti izučen rokodelc. Kot „pupil teacher“ (učiteljski učenec) pomagaš najpreje učitelju, potem si pridobiš po večernih kursih potrebno eliko. Ko si še na drugi večji šoli proučeval pedagogiko do cela, v Londonu prebil izpit, postaneš „Master of Arts“, šolnik.

(Ročna dela) se na Francoskem odpravijo iz šol. Šolski svét v Parizu je namreč izrekel, da narodna šola ni šola obrta, da bi se v njej učili učenci mizarstva ali ključavničarstva. Če tudi šolstvo v tej državi tu in tam peša, vendar se stori kolikor je možno, da se povzdigne šolstvo v posameznih krajinali. Na Madagaskaru poučuje se od listopada 1896. l. Uvedeno je tu za otroke od 8.—14. leta obvezno obiskovanje šol. Učó se isti predmeti, ko v drugih šolah, a tudi francoščina. Veronauk je neobvezen predmet. Kar najpreje se ustanové tudi srednje šole. L. 1892. izdalo se je za razvoj šolstva 171¼ mil. frankov, l. 1894. 185¼ mil. frankov.

„D. a. šk.“

(Portugalski učitelj) ima žalostno stanje, kakor njegov španski tovariš. Nek komisar poroča vladi o neki šoli: „Tla so prhla in plesnjiva, ker streha ne varuje pred dežjem. Stene so odrene in nepobeljene. Učitelj uči z dežnikom v roki in učenci se branijo dežja s slamnatimi plašči . . .“ Tako se poučuje po 5 ur na dan.

„D. a. šk.“

(Nevaren tekmeč), gotovo najnovejši za učiteljstvo je — stroj. Po nekod se namreč že precej

rabijo posebno sestavljeni fonografi, ki se še vedno razširjajo. Prvi fonografi učijo jezike in sicer v 20 lekcijah, ki so dijalogično sestavljene. Učenec ponavlja besede in se na ta način uči. Pri tem je ta učitelj nevtrudljiv. Kolikokrat hočeš, ponovi ti iste besede.

(Odlíkovanje.) Ljubljanski župan gospod Hribar je 7. t. m. na slavnosten način izročil diplomi meščanstva dvema starostoma ljubljanskega učiteljstva, g. upok. voditelju L. Belarju in voditelju g. Fr. Raktelju in sicer v navzočnosti g. okr. šol. nadzornika Levca in vsega mestnega učiteljstva. Tudi mi se tega zaslužnega odlíkovanja od srca veselimo in kličemo vrlima tovarišema: Šo mnogaja leta!

(Matija Valjavec †.) 15. t. m. umrl je po dolgi in težki bolezni jeden najzaslužnejših in najznačajnejših slovenskih rodoljubov: Matija Valjavec, kr. gimnazijalni profesor v pokoju, prvi član Jugoslovanske akademije, znanosti in umetnosti v Zagrebu v 66. letu svojega izredno plodovitega življenja. Z Matijo Valjavcem izginja iz našega slovstva jedna najmarkantnejših osebnostij in velik učenjak. Slava njegovemu nesmrtnemu spominu!

(Umrli) je v Pragi te dni tudi nam Slovenceem znani češki pisatelj E. Jelinek. Slava njegovemu spominu!

Shod spodnještajerskih učiteljev

najbrž ne bo na Pragerskem, ampak v Mariboru ker se od mnogih stranij tako želi, nadalje se ne bo vršil shod oficijelnih odposlancev posameznih društev, ampak prosti shod spodnještajerskih učiteljev, da nimamo kakih ovir. Udeležiti se ga more torej vsak učitelj oziroma učiteljica. Samo po sebi je umljivo, da se vrši shod le, ako se pojavi dovolj zanimanja.

Na noge torej tovariši in tovarišice, delujte, da se nas zbere kolikor možno mnogo.

Slavna društva pa naj blagovolijo to naznanilo primerno vpoštevati.

Podrobnosti se prijavijo prihodnjič.

V Št. Petru na Medvedovem selu, dne
14. sušca mes. 1897. **Strmšek.**

Premembe pri učiteljstvu. Gospod Ivan Klemenčič, nadiučitelj na Rečici, dobil je novo ustanovljeno mesto na meščanski šoli v Krškem. — Gospod Jožef Urbantschitsch, dosedaj podučitelj, postal je učitelj, gospod Emil Rupprich pa podučitelj v Studencih pri Mariboru. — Gospod Domicijan Serajnik, poduč. na okoliški šoli v Ptuju pride na jednako mesto v Ormož, na Humu pri Ormožu pa je kot zač. podučiteljica nameščena gđe. Julijana Valentinčič. Stalno so se namestili gg. ozir. gđe.: Na 4. učno mesto pri Dev. Mariji v Polju ondotni zač. učitelj Ivan Potokar; v Smuki ondotni zač. učitelj Jožef Samide; v

Toplem Rebru Matija Petsche; zač. učiteljica Rafaela Inglič na dvorazrednici v Begunjah; zač. učitelj Anton Smrdelj na jednorazrednici v Planini. Nadučiteljem v Zagorju je imenovan

Rudolf Horvat, učitelj v Oreheku. Nadučitelj v Kočevju Frane Spintre je premeščen v Kamnik, nadučitelj Valentin Burnik pa iz Kamnika v Metliko.

Tovariši in tovarišice, kupujte in naročajte „Knjižnico za mladino“ in „Popotnikov koledar“ za 1897. l.

Št. 103.

Natečaji.

(Učiteljska in podučiteljska mesta.)

V celjskem političnem okraju umestiti je ta-le učna mesta definitivno ali tudi provizorično:

V vranskem šolskem okraju.

1. Mesto učitelja in šolsk. voditelja na jednorazredni ljudski šoli pri D. M. Mariji na Reki, pošta Št. Pavel pri Preboldu, III. plačilni razred.

2. Podučiteljsko mesto na štirirazredni ljudski šoli na Vranskem, III. plačilni razred.

V šmarskem šolskem okraju.

3. Učiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v Zibiki, pošta Pristova, III. plač. razred.

4. Podučiteljsko mesto na petrazredni ljudski šoli v Šmarju pri Jelšah, III. plač. razred.

V gornjegraškem šolskem okraju.

5. Podučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli na Gorici, pošta Rečica, III. plač. razred in prosto stanovanje.

Prošnjiki in prošnjice za katero teh mest naj vložijo svoje prošnje, katere je opremiti s spričevali zrelosti in učne usposobljenosti, (pri onih, ki še niso nameščeni, tudi z dokazom avstrijsk. državljanstva [domovnico]) in z ozirom na voditeljsko mesto še z dokazom usposobljenosti za subsidiarčni pouk v katol. veronauku, potom predstojnega okr. šolsk. sveta do 15. dne aprila meseca 1897 l. pri dotičnem krajnem šolsk. svetu.

V Celju, dne 11. marca meseca 1897. l.

Predsednik: Attems s. r.

Št. 118 II.

Natečaj.

(Podučiteljsko mesto.)

Na štirirazrednici v Makolah ima se do poletnega tečaja namestiti podučitelj oziroma podučiteljica definitivno ali provizorično.

Prosilci ali prosilke za to mesto, s katerim so združeni dohodki po III. plačilnem razredu in prosto stanovanje, naj vložijo svoje prošnje, opremljene s spričevalom zreloizpita oziroma učne usposobljenosti in z dokazom avstr. državljanstva oziroma s l. nameščevalnim dekretom do 10. aprila meseca t. l. pri krajnem šolskem svetu v Makolah.

Okr. šol. svet Slovenje-bistriški, dne 10. marca meseca 1897. l.

Predsednik: Kankowsky s. r.

Št. 63.

Razpis natečaja.

(Učit. event. podučiteljsko mesto.)

Na javni štirirazredni ljudski šoli III. plač. razreda v Sevnici umestiti je učiteljsko, eventuelno podučiteljsko mesto.

Prosilci za to mesto naj svoje redno opremljene prošnje potom predstojnega okrajnega šolskega sveta vložijo do 15. dne aprila meseca 1897. l. pri krajnem šolskem svetu v Sevnici.

Okr. šol. svet Sevnški, dne 3. marcija mes. 1897. l.

Predsednik: Vistarini s. r.

Štev. 125.

Natečaj.

(Nadučiteljsko in podučiteljska mesta.)

S 16. oktobrom mesecem 1897. l. je v šolskih okrajih Brežice in Sevnica umestiti ta-le učna mesta:

1. Nadučiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Zđolah, III. plač. razred in prosto stanovanje.

2. Podučiteljsko mesto na javni petrazredni ljudski šoli z utrakvističnim učnim jezikom III. plač. razreda v Brežicah.

3. Podučiteljsko mesto na dvorazrednici III. plač. razreda v Zabukovju, prosto stanovanje.

Prošnjiki za katero teh mest naj vložijo svoje redno opremljene prošnje, z ozirom na nadučiteljsko mesto tudi z dokazom usposobljenosti za poučevanje katoliškega veronauka, potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 30. aprila meseca t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okr. šol. svet v Brežicah, dne 3. marca mes. 1897. l.

Predsednik: Vistarini s. r.

Št. 236.

Razglas.

Izpiti učne sposobnosti za občne ljudske in za meščanske šole pričnejo v letošnjem pomladanskem obroku pri podpisani komisiji dne 3. maja meseca ob 8. uri zjutraj.

Po predpisu opremljene prošnje dovoljenja k tem izpitom morajo priti podpisanim potom najpozneje do 30. aprila meseca t. l. k ravnateljstvu komisije.

C. kr. izprašev. komis. za občne ljudske in mešč. šole v Mariboru, dne 25. marca meseca 1897.

Z današnjo številko završimo prvi četrtleta XVIII. letnika, kar naj vzamejo na znanje vsi oni p. n. naročniki, ki so nam poslali le četrtletno naročnino. Pu tudi oni, ki nam še niso nič naročnine za tekoče leto poslali in vsi tisti, ki upravnistvu še od preje kaj dolgujejo, se vljudno prosijo, da se nas blagovolijo prihodnjega prvega gotovo spomniti, kajti „Ordnung ist die Seele aller Geschäfte“. Vse prejemnike našega lista pa vljudno prosimo, da pogledajo na današnji naslovni pas, kamor smo zabeležili, do kedaj je kdo naročnino plačal. Če se naše beležke morda pri kom ne vjemajo, tako se nam naj blagovoli pomota naznaniti, da jo eventuelno popravimo.

Upravništvo.

Vsebina. I. Utrinki iz socialne pedagogike. (VI.) (Brinjos.) — II. Kako je vzgajati mladino, da sovraži laž in ljubi resnico. (Ivan Klemenčič.) (Konec.) — III. Načrt za računanje na jednorazredni ljudski šoli. (L. Lavtar.) (XXVI.) — IV. Iz deželnih zborov. (II.) — V. Društveni vestnik. — VI. Dopisi in razne stvari. — VII. Natečaji.